

Małgorzata Sadkowska-Todys

KAMPYLOBAKTERIOZA W POLSCE W 2007 ROKU

CAMPYLOBACTERIOSIS IN POLAND IN 2007

Zakład Epidemiologii, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny

STRESZCZENIE

Praca przedstawia sytuację epidemiologiczną kampylobakteriozy w Polsce. W 2007 roku odnotowano 192 zachorowania na kampylobakteriozę na terenie naszego kraju, a zapadalność wyniosła 0,5 na 100 000 mieszkańców. Wszystkie zgłoszone przypadki były potwierdzone laboratoryjnie. Nie odnotowano zgonów, natomiast 63% chorych było hospitalizowanych. U 184 chorych (96%) określono gatunek pałeczek *Campylobacter*. Zachorowania były wywołane przede wszystkim przez *C. jejuni* - 160 przypadków (83%), a 20 (10%) było spowodowane zakażeniem pałeczkami *C. coli*. Ponadto stwierdzono zachorowania wywołane pałeczkami *C. lari* (3) oraz *C. upsalensis* (1). Zachorowania występowały w przeważającej większości u dzieci w grupie wieku od 0 do 4 lat (152 przypadki - 79%). W 2007 r. zarejestrowano 3 ogniska kampylobakteriozy w kraju.

Słowa kluczowe: kampylobakterioza, epidemiologia, Polska, rok 2007

Analizę sytuacji epidemiologicznej kampylobakteriozy w Polsce w 2007 roku przeprowadzono na podstawie danych z: rocznego biuletynu „Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce w 2007 roku” (Czarkowski MP i in., W-wa, PZH i GIS), informacji z formularzy o indywidualnych zachorowaniach i z formularzy dochodzeń epidemiologicznych w ogniskach kampylobakteriozy nadesłanych do Zakładu Epidemiologii NIZP-PZH przez Wojewódzkie Stacje Sanitarно-Epidemiologiczne. Podobnie jak w latach ubiegłych klasyfikacji przypadków zachorowań na kampylobakteriozę przeprowadzono w oparciu o kryteria zawarte w definicji podanej przez Komisję Europejską w decyzji 2002/253/EC i wprowadzonej do rutynowego nadzoru w Polsce w 2005 r.

W 2007 r. zgłoszono 192 zachorowania na kampylobakteriozę, tj. o 35 (około 20%) zachorowań więcej niż w roku 2006. Zapadalność wyniosła 0,5 na 100 000 mieszkańców. Jednak z województw, w których prowadzona jest diagnostyka w kierunku zakażenia pałeczkami *Campylobacter*, jedynie w województwie śląskim wydaje się, że ten kierunek badania jest

ABSTRACT

The total number of 192 campylobacteriosis cases were reported in 2007 in Poland. The incidence rate was 0.5 per 100,000 population. No death was reported. About 63% of patients were hospitalized. The species of *Campylobacter* was determined in 184 cases (96%): 160 cases (83%) were caused by *C. jejuni* infection and 20 (10%) by *C. coli*. Moreover, three cases of were caused by *C. lari* and one by *C. upsalensis*.

In 2007 three outbreaks were reported in Poland, all were considered family outbreaks.

Key words: campylobacteriosis, epidemiology, Poland, 2007

uwzględniany w miarę rutynowo w przypadku wystąpienia u człowieka choroby biegunkowej. Świadczy o tym także odsetek osób hospitalizowanych, u których rozpoznano zakażenie spowodowane tym patogenem. Ogółem w Polsce odsetek wyniósł 63%, najmniejszy odnotowano w województwie śląskim – 46,6% oraz niski w województwach: mazowieckim i małopolskim, odpowiednio – 50% i 77,8%. W pozostałych województwach wynosił on lub był bliski 100% (tab. I). Wszystkie zgłoszone przypadki spełniały kryteria przyjęte dla przypadku potwierdzonego.

Według formularzy - wywiadów o chorobie zakaźnej nadesłanych przez Stacje Sanitarно - Epidemiologiczne z terenu całego kraju, w 2007 r. nie odnotowano zgonów, których wyjściową przyczyną były zakażenia pałeczkami *Campylobacter*. Potwierdzają to dane uzyskane z Głównego Urzędu Statystycznego.

U 184 chorych (96%) określono gatunek pałeczek *Campylobacter*. Zachorowania były wywołane w 160 przypadkach (83%) przez *C. jejuni*, w 20 (10%) przez *C. coli*. Ponadto stwierdzono zachorowania wywołane pałeczkami *C. lari* (3) oraz *C. upsalensis* (1). Jedynie

Tabela I. Kampanyobakterioza w Polsce w latach 2006-2007 wg. województw. Liczba zachorowań i zapadalność na 100 000 mieszkańców, hospitalizacji i odsetek hospitalizowanych.

Table I. Campylobacteriosis in Poland in years 2006-2007 by voivodeship. Number of cases and incidence rate per 100 000 population.

Województwo	2006							2007								
	Liczba zachorowań w kwartałach				ogółem zach.	zapad.	Hospitalizacja		Liczba zachorowań w kwartałach				ogółem zach.	zapad.	Hospitalizacja	
	I	II	III	IV			liczba	%	I	II	III	IV			liczba	%
Dolnośląskie	-	-	1	2	3	0,10	3	100	-	-	-	-	-	-	-	-
Lubuskie	3	3	4	16	26	2,58	26	100	3	8	10	7	28	2,78	27	96,4
Małopolskie	2	9	5	6	22	0,67	20	90,9	1	9	7	1	18	0,55	14	77,8
Mazowieckie	-	2	1	4	7	0,14	6	85,7	1	1	3	1	6	0,12	3	50
Podkarpackie	-	-	-	6	6	0,29	5	83,3	1	-	-	-	1	0,05	-	-
Pomorskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	0,14	3	100
Śląskie	14	13	27	32	86	1,84	26	30,2	14	29	34	39	116	2,49	54	46,6
Świętokrzyskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	2	0,16	2	100
Warmińsko-mazurskie	1	1	3	2	7	0,49	2	28,6	-	-	-	-	-	-	-	-
Wielkopolskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	7	5	18	0,53	18	100
RAZEM	20	28	41	68	157	0,41	88	56,1	20	53	64	55	192	0,5	121	63

Tabela II. Kampanyobakteriozy w Polsce w 2007 r. Gatunki pałeczek *Campylobacter* wyizolowanych od pacjentów wg. województw

Table II. Campylobacteriosis in Poland in 2007. The species of *Campylobacter* strains isolated from cases

Województwo	gatunek			
	<i>C. jejuni</i>	<i>C. coli</i>	inne	nieokreślone
Lubuskie	24	1	-	3
Małopolskie	10	7	-	-
Mazowieckie	6	-	-	-
Podkarpackie	1	-	-	-
Pomorskie	-	-	-	3
Śląskie	103	11	-	2
Świętokrzyskie	2	-	-	-
Wielkopolskie	14	1	3 (<i>C. lari</i>) 1 (<i>C. upsalensis</i>)	-
RAZEM	160	20	4	8

Tabela III. Kampanyobakterioza w Polsce w 2007 roku. Liczba przypadków w podziale na wiek

Table III. Campylobacteriosis in Poland in 2007. Number of cases by age

Grupa wieku	liczba przypadków				
	<i>C. jejuni</i>	<i>C. coli</i>	inne	nieokreślone	ogółem
0	47	5	2	6	60
1	48	3	2	2	55
2	19	4	0	0	23
3	8	1	0	0	9
4	3	2	0	0	5
0-4	125	15	4	8	152
05-09	8	2	0	0	10
10-19	8	1	0	0	9
20-49	5	1	0	0	6
50-59	3	0	0	0	3
>60	11	1	0	0	12

Tabela IV. Kampanyobakterioza w Polsce w 2007 roku. Najczęściej występujące objawy

Table IV. Campylobacteriosis in Poland in 2007. Main symptoms

objawy	gatunek				Razem
	<i>C. jejuni</i>	<i>C. coli</i>	inne	nieokreślone	
biegunka (z krwią)	155 (71)	20 (12)	4 (2)	8 (5)	187 (90)
bóle brzucha	43	6	0	0	49
wymioty	31	7	1	2	41
gorączka	94	10	3	4	111
inne	44	5	1	1	51

w 8 przypadkach nie określono gatunku bakterii (tab. II).

Liczby zachorowań w grupach wieku (tab. III) wskazują, że przeważająca większość przypadków kampanyobakteriozy dotyczy dzieci z grupy od 0 do 4 lat (152 przypadki - 79%) oraz dzieci starszych i młodzieży w grupie wieku 5-19 lat - 19 przypadków (około 10%). U osób w przedziale wieku 20-49 lat odnotowano 6 zachorowań, natomiast u osób powyżej 50 r.ż. wystąpiło 15 zachorowań. W 2006 r. zachorowało 99 mężczyzn i 93 kobiety.

Biegunka była dominującym objawem u osób chorych. Łącznie wystąpiła ona u 187 osób (97%), w tym u 90 (około 47%) była z krwią lub ze śladami krwi. W przypadku zakażeń *C. coli* odsetek ten wzrastał do 60%. Ponadto u ponad 58% osób wystąpiła gorączka. Wymioty oraz bóle brzucha odnotowano odpowiednio u 49 i 41 osób (tab. IV).

W 2007 r., odnotowano 3 ogniska kampanyobakteriozy w kraju: dwa w województwie śląskim i jedno w mazowieckim. Podobnie jak w roku 2006 dwa z nich były wywołane gatunkiem *Campylobacter jejuni* a jedno *Campylobacter coli*. Były to, tak jak w większości

ognisk spowodowanych tym patogenem, małe ogniska rodzinne, w których nie zachorowało więcej niż dwie osoby.

Otrzymano: 21.05.2009 r.

Zakwalifikowano do druku: 22.05.2009

Adres do korespondencji:

Dr Małgorzata Sadkowska-Todys

Zakład Epidemiologii

Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Pań-

stwowego Zakładu Higieny

ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa

mtodys@pzh.gov.pl